

SLOVENSKI STROKOVNI JEZIK: KORPUSNI OPIS TRPNIKA

Nataša Logar

Fakulteta za družbene vede, Ljubljana

Špela Arhar Holdt

Trojina, zavod za uporabno slovenistiko, Ljubljana

Tomaž Erjavec

Institut »Jožef Stefan«, Ljubljana

UDK 811.163.6'366.573:811.163.6'276.6

V prispevku nas je zanimala raba pogosto odklanjane glagolske oblike, trpnika, v zvrsti, za katero velja, da ga vsebuje več kot druge, tj. v strokovnem jeziku. Analizo smo omejili na trpnik z deležnikom in na šest v *Slovenski slovnici* opredeljenih skladenjskih vzorcev, gradivo pa sta predstavljala dva korpusa: korpus akademskih besedil Kas in korpus splošne slovenščine Kres. Rezultati so med drugim potrdili večji obseg trpnika v korpusu Kas (čeprav predvsem v sedanjiku), hkrati pa pokazali, da je trpniški način v Kasu uresničen s sorazmerno manjšim naborom besedišča kot v Kresu.

akademska slovenščina, slovnica, trpnik, korpus Kas

In the paper, the authors focus on the academic use of the passive voice, a verbal form that has often been declared inappropriate for Slovene. The analysis is limited to the passive participle and to six syntactic patterns defined in the Slovene grammar, and is performed on two corpora: the Kas corpus of academic texts and the Kres corpus, the general corpus of Slovene. The results of the analyses confirm that the passive voice is used in academic texts to a larger extent (primarily in the present tense), but also show that passive voice patterns are used with a relatively smaller set of lexical items than in Kres.

academic Slovene, grammar, passive voice, Kas corpus

1 Uvod

Trpnik je bil v slovenščini dolgo časa odklanjan. Kot ugotavlja Leskovec (2016: 3), se je v slovnica ta tradicija pričela

z Vodnikom in Šmigocem, stopnjevala pa z Metelkom, Janežičem in prvo Breznikovo slovnico. Zavračanje trpnika je bilo z zadnjo Breznikovo slovnico in slovnici treh avtorjev nato prekinjeno, vsaj delno pa slovničarsko tradicijo ogibanja trpniku nadaljuje sodobna slovenska slovnica s pripombo, da ga tudi v strokovnih, poljudnih in znanstvenih besedilih ni dobro preveč uporabljati.

Prav to izhodišče smo za svojo analizo vzeli tudi v tem prispevku in se odločili gradivno preveriti, kakšna je današnja raba trpnika z deležnikom pri jezikovni zvrsti, ki ji je trpni glagolski način imanenten v večjem obsegu (Toporišič 2004: 29).¹

Slovenski strokovni jezik kot ena od funkcijskih zvrsti je v zadnji *Slovenski slovnici* (prav tam) sicer opisan zelo na kratko. Drugi jezikoslovci so sodobnim strokovnim besedilom pozornost namenjali med drugim z vidika terminologije, notranje členitve, stila pisanja, argumentacije, kohezivnih vzorcev ali pa npr. kontrastivne retorike – vse to večkrat tudi v primerjavi s tujimi jeziki (npr. Humar 2004; Žagar Karer 2011; Vintar 2008; Kržišnik Kolšek 1986; Vogel 2007; Kalin Golob 2002; Starc 2012; Mikolič 2005; Gorjanc 1998; Balažič Bulc, Gorjanc 2015; Pisanski Peterlin 2005, 2006, 2011), niso pa se na podlagi obsežnejšega gradiva še dotaknili uresničevanja »trpnosti«. Da bi torej ugotovili, kakšne so značilnosti rabe trpnika v sodobnih slovenskih besedilih, ki nastajajo v akademskem okolju, smo preverili rabo izbranih skladenjskih vzorcev, predstavljenih v Toporišič 2004: 388, in sicer v dveh korpusih: (a) v več kot milijardo besed obsegajočem Korpusu akademske slovenščine Kas (Erjavec idr. 2016), ki je nastal v letu 2016,² in – primerjalno – (b) v 100-milijon-skem korpusu slovenščine Kres (Erjavec, Logar 2012).

2 Korpus besedil iz akademskega okolja³

Vsebine repozitorijev slovenskih univerz, v katerih se zbirajo in hranijo elektronske oblike zaključnih del študija ter objave zaposlenih, se od leta 2013 agregirajo na Nacionalnem portalu odprte znanosti⁴ (Ojsteršek idr. 2014), ki ponuja dostop do prek 123.000 besedil s širokega nabora strokovnih področij. Iz besedil, zajetih s portala, smo izdelali prototipno različico korpusa Kas. Kas-protov vsebuje prek 50.000 del in več kot milijardo besed; od tega veliko večino (41.000 del) predstavljajo diplomska dela, sledijo magistrska dela (6.400) in doktorske disertacije (700).⁵ Pretežni del besedil prihaja z družboslovnih fakultet, saj so v Nacionalni portal odprte znanosti do zdaj največ prispevale Ekonomska fakulteta in Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani ter Ekonomska-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru, vsaka več kot 7.000 del.

Zajeti korpus smo najprej pretvorili v enotni kodni zapis in format XML, ga nato avtomatsko jezikoslovno označili (Ljubešič, Erjavec 2016) ter uvozili v našo insta-

¹ Razlog za tukajšnje opustitev trpnika s se je v količini podatkov, katerih – četudi zgoščeni – prikaz bi presegal obseg prispevka.

² Gre za rezultat projekta Slovenska znanstvena besedila: viri in opis, več na: <http://nl.ijs.si/kas>.

³ Drugačno poimenovanje (torej ne več *strokovni jezik*) izhaja iz teoretičnega in metodološkega premika iz strukturalnega jezikoslovja v žanrsko analizo (Bhatia 1993, 2004; Swales 2000; v slovenščini gl. npr. kratek pregled z literaturo v Pisanski Peterlin 2011: 38–45). Kljub tej razliki pa je Toporišičeva ocena o pretirani rabi trpnika dovolj široka, da jo smemo vzeti za izhodišče tudi v tem drugem pristopu in jo preveriti v besedilih, ki so v izrazoslovju žanrske analize del akademskega diskurza – s tem, da pri analizi, ki bo predstavljena v nadaljevanju, ostanemo le na prvem od treh nivojev jezikoslovne žanrske analize (Bhatia 1993: 24–34).

⁴ Torej več na: www.open-science.si.

⁵ Po Bhatii (1993: 76–100) torej korpus večinoma sestavlja žanr *študentskega* akademskega pisanja.

lacijo konkordančnika noSketchEngine (Rychlý 2007; Erjavec 2013). Korpus, dostopen prek konkordančnika, je nato služil kot osnova nadaljnji raziskavi.

3 Trpniške oblike v akademski in splošni slovenščini: analiza

3.1 Priprava podatkov

V analizi nas je zanimalo, kakšne so razlike v pogostosti rabe trpniških zloženih glagolskih oblik in kakšna je distribucija deležnikov, ki se tipično rabijo v tovrstnih oblikah, in sicer v besedilih, vključenih v Kas, v primerjavi z neakadetskimi, ki sestavljajo korpus Kres.

Izhodišče za izvedbo korpusnih iskanj je preglednica trpnih zloženih glagolskih oblik v *Slovenski slovnici*, ki vsebuje oblike različnega glagolskega časa in naklona (Toporišič 2004: 388). Osredotočili smo se samo na oblike, ki se tvorijo z deležnikom (zglede v slovnici so: *spoštovan je*, *spoštovan je bil*, *spoštovan bo*, *spoštovan biti*, *spoštovan bi bil* in *spoštovan bodi*). Na osnovi navedene preglednice smo izdelali pogoje za korpusna iskanja, kakor prikazuje Tabela 1.

Tabela 1: Obravnavane glagolske oblike, korpusni iskalni pogoji in primeri

	primer iz slovnice	CQL za korpusno iskanje na atributu »tag«	korpusni primer
sedanjik	<i>spoštovan je</i>	"Gp-s.*" "Pdn.*" "Pdn.*" "Gp-s.*"	<i>je prikazan namenjen je (bil)</i>
preteklik	<i>spoštovan je bil</i>	"Gp-s.*" "Gp-d.*" "Pdn.*" "Gp-d.*" "Gp-s.*" "Pdn.*"	<i>je bil ustanovljen bil je prepričan</i>
prihodnjik	<i>spoštovan bo</i>	"Gp-p.*" "Pdn.*" "Pdn.*" "Gp-p.*"	<i>bo uporabljen predstavljen bo</i>
nedoločnik	<i>spoštovan biti</i>	"Gp-n.*" "Pdn.*" "Pdn.*" "Gp-n.*"	<i>biti izpolnjen pripravljen biti</i>
pogojnik	<i>spoštovan bi bil</i>	"Pdn.*" "Gp-g" "Gp-d.*" "Gp-g" "Gp-d.*" "Pdn.*" "Gp-d.*" "Gp-g" "Pdn.*"	<i>zaželen bi bil bi bil namenjen bil bi pripravljen</i>
velelnik	<i>bodi spoštovan</i>	"Gp-v.*" "Pdn.*" "Pdn.*" "Gp-v.*"	<i>bodi pripravljen hvaljen bodi</i>

Pri interpretaciji rezultatov je treba upoštevati dve značilnosti izbrane metodologije:

- Iskalna okna v raziskavi so ozka, tako da z njo pokrijemo le podatke, pri katerih se med deležnikom in pomožno glagolsko obliko ne pojavljajo druge besede.⁶
- Metoda se pri ločevanju deležniških oblik od pridevniških (npr. *tepen* in *hrupen*) opira na oblikoskladenjske korpusne oznake. O načelih avtomatskega označevanja

⁶ Širše iskalno okno prinaša več rezultatov, vendar obenem zahteva ročno izločanje nerelevantnih primerov.

deležnikov si je mogoče več prebrati v specifikacijah leksikona besednih oblik Sloleks (Erjavec idr. 2008).

Za izvedeno raziskavo omenjeni značilnosti nista metodološko obremenjujoči, ker zadostuje, da je priklic iz obeh korpusov primerljiv; za širše raziskave trpnika pa bo treba postopke ustrezno prilagoditi.

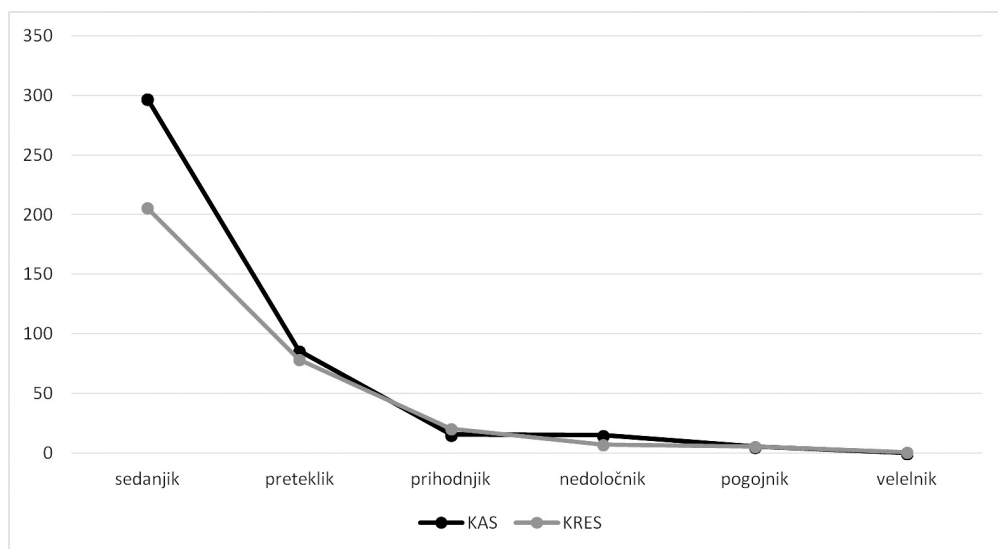
3.2 Frekvenčni rezultati

Tabela 2 prinaša podatke o številu pojavitev trpniških oblik v obeh korpusih (zglede ponazarja vrsto oblike); relativno frekvenco glede na število besed v korpusu; podatek, ali je oblika pogostejša v korpusu Kas; in za kakšno razmerje med pojavitvami v obeh korpusih gre.

Tabela 2: Obseg ter medsebojno razmerje trpniških zloženih glagolskih oblik z deležnikom v korpusih Kas in Kres

	Kas frekv.	Kres frekv.	Kas rel. frekv. na 100k	Kres rel. frekv. na 100k	Kas > Kres?	Razmerje Kas : Kres
sedanjik	2.741.704	199.639	296,94	205,53	✓	1,44 : 1
<i>je prikazan</i>	2.476.020	172.452	268,16	177,54	✓	1,51 : 1
<i>anketiran je</i>	265.684	27.187	28,77	27,99	✓	1,03 : 1
preteklik	793.165	75.968	85,90	78,21	✓	1,10 : 1
<i>anketiran je bil</i>	76.867	7.660	8,33	7,89	✓	1,06 : 1
<i>je bil ustanovljen</i>	713.123	65.501	77,23	67,43	✓	1,15 : 1
<i>bil je prepričan</i>	3.175	2.807	0,34	2,89	✗	1 : 8,50
prihodnjik	141.857	19.579	15,36	20,16	✗	1 : 1,31
<i>bo predstavljen</i>	140.398	17.616	15,21	18,14	✗	1 : 1,19
<i>presenečen bo</i>	1.459	1.963	0,16	2,02	✗	1 : 12,62
nedoločnik	137.199	7.042	14,86	7,25	✓	2,05 : 1
<i>biti izpolnjen</i>	136.769	6.951	14,81	7,16	✓	1,98 : 1
<i>pripravljen biti</i>	430	91	0,05	0,09	✗	1 : 1,80
pogojnik	48.075	5.261	5,21	5,42	✗	1 : 1,04
<i>zaželeno bi bilo</i>	1.442	149	0,16	0,15	✓	1,07 : 1
<i>bil bi pripravljen</i>	92	37	0,01	0,04	✗	1 : 4
<i>bi bil namenjen</i>	46.541	5.075	5,04	5,22	✗	1 : 1,04
velelnik	559	685	0,06	0,71	✗	1 : 11,83
<i>bodi pripravljen</i>	467	583	0,05	0,60	✗	1 : 12
<i>hvaljen bodi</i>	92	102	0,01	0,11	✗	1 : 11
SKUPAJ	3.862.559	308.174	418,33	317,26	✓	1,32 : 1

Kot je razvidno iz Tabele 2, je sorazmerni delež obravnavanih trpniških oblik – po pričakovanju – večji v Kasu. Vendar pa odstopanje ni veliko. V celoti gledano, je razmerje med trpniki v obeh korpusih 1,32 : 1. V obeh korpusih je primerljiv tudi obseg rabe trpnika po posameznih kategorijah: velik obseg je značilen za trpnik v povednem sedanjiku, nižji za trpnik v pretekliku in zelo nizek za trpnik v vseh ostalih opazovanih oblikah. Po pogostosti rabe torej izstopa sedanjiški trpnik, kjer se izkazuje tudi najbolj očitna razlika med korpusoma: sedanjiškega trpnika je v Kasu znatno več kot v Kresu. Pri redkejših oblikah ima Kas v primerjavi s Kresom nekoliko večji obseg trpnika še v pretekliku in nedoločniški obliki, Kres pa v prihodnjiku, pogojniku ter velelniku.⁷

Slika 1: Pogostost opazovanih trpniških oblik v korpusih Kas in Kres

Tretjinska razlika v rabi sedanjiškega trpnika potrjuje, da je trpni glagolski način akademskemu besedilu (oz. natančneje glede na zgradbo korpusa: zaključnim študentskim akademskemu besedilu) imanenten v večjem obsegu. Hiter pregled kolo-kacij ob seznamu zadetkov pokaže, da v korpusu Kas najdemo izredno pogoste zveze tipa *rezultati so prikazani, poglavje je namenjeno, spremenljivki sta povezani* itn., torej primere, ki so vezani na predstavitev vsebine diplomskih, magistrskih in doktorskih del ter se kot taki pojavljajo v številnih tovrstnih besedilih. Na drugi strani je v korpusu Kres najti primere tipa *znanstveniki so prepričani, priročnik je namenjen, vprašanje je povezano* itn., torej vsebinsko bolj specifične in zato v rabi redkejše primere.

⁷ Zapolnitve so v velelniku sicer precej drugačne kot pri ostalih vzorcih, gre za deležnike tipa *hvaljen, preklet, pozdravljen, blagoslovljen, posvečen* ipd., ki v Kas prihajajo predvsem kot citati iz leposlovnih in verskih besedil.

3.3 Tipične zapolnitve skladijskega vzorca je $bil_{m, \dot{z}, s}$ + deležnik -n/-t/-l

Obseg vzorca je $bil_{m, \dot{z}, s}$ + deležnik -n/-t/-l smo v Tabeli 2 prikazali s tipom je bil ustanovljen. Pred tukajšnjo analizo smo iz avtomatsko pridobljenih podatkov odstranili vse primere, v katerih se deležnik ni končeval na -n/-t ali -l (Toporišič 2004: 388), npr. napačno lematizirane primere in nerelevantne deležnike (*tožeč* ipd.). Nato smo prešteli pojavnice in različnice ter izračunali razmerje med njimi v obeh korpusih. Prešteli smo tudi korpusnospecifične primere, torej deležnike, ki se pojavljajo samo v enem od korpusov, ter primere, ki so prekrivni in obenem na frekvenčnem seznamu v enem od korpusov za več kot sto mest višje kot pri drugem korpusu. Rezultate predstavlja tabela 3.

Tabela 3: Število pojavnice in različnic, ki zapolnjujejo vzorec je $bil_{m, \dot{z}, s}$ + deležnik -n/-t/-l, ter njihovo medsebojno razmerje v korpusih Kas in Kres

	Kas	Kres
število pojavnice pred selekcijo	713.123	65.501
število pojavnice po selekciji	713.031	64.867
število različnic	4.203	2.508
razmerje pojavnice – različnice	0,6 %	3,9 %
število korpusnospecifičnih različnic	2.320	625
število znatno pogostejših različnic	687	788
število primerljivih različnic	408	

Rezultati razkrivajo, da je v korpusu Kres razmerje med pojavniciami in različnicami pomembno višje kot v korpusu Kas. Deloma gre ta podatek pripisati opiranju metode na avtomatsko označevanje deležnikov, ki morda pri označevanju redkega besedišča v splošnem jeziku (kot je slednji razumljen v referenčnokorpusnem smislu; gl. Logar Berginc idr. 2012: 77–97) tvori več lažnih pozitivnih rezultatov kot v akademskem jeziku. Vendar se tudi ob upoštevanju morebitnih tovrstnih odstopanj kaže, da se v besedilih, vključenih v Kas, obravnavana struktura resda pojavlja pogosteje kot v splošnem, vendar jo obenem zapolnjuje bistveno manjši nabor besedišč. Če je ta ugotovitev pričakovana, pa je pomemben izsledek analize, da je vzorec tudi v splošnem jeziku zelo produktiven in da ga v rabi zapolnjuje pester nabor kolokatorjev.

Tabela 4 prinaša primere zapolnitev obravnavanega skladijskega vzorca v obeh obravnavanih korpusih. Pregled celotnega nabora teh podatkov je sicer pokazal, da je besedišče v korpusih prekrivno v 39 % in da je v približno 8 % primerljivo po tipičnosti v rabi. V vseh ostalih primerih se besedišče razlikuje bodisi glede tipičnosti rabe ali same zastopanosti. Največje razlike med korpusoma odraža skupina korpusnospecifičnih primerov – v Kasu npr. *odčitan*, *zmodeliran*, *upravljan*, v Kresu pa precej manj »opazno trpniški« *izžreban*, *razprodan*, *opevan*.

Tabela 4: Deležniki, ki najpogosteje zapolnjujejo strukturo *je bil_{m, ž, s} + deležnik -nl-/tl-/l*, v korpusih Kas in Kres

	Kas	Kres
najpogostejše zapolnitve	<i>ustanovljen, sprejet, izveden, uporabljen, opravljen, vključen, ugotovljen, namenjen, narejen, določen, objavljen, pripravljen, izbran, dosežen, postavljen</i>	<i>prepričan, sprejet, pripravljen, namenjen, ustanovljen, objavljen, navdušen, izbran, opravljen, rojen, zgrajen, presenečen, izdan, znan, narejen</i>
visoko na seznamu pri obeh korpusih	<i>ustanovljen, opravljen, pripravljen, objavljen, izbran, narejen, izveden, ugotovljen, določen, izdan, zgrajen, postavljen, vključen, prepričan, zaposlen</i>	
primeri, znatno pogostejši v enem korpusu	<i>zajet, zabeležen, predložen, opredeljen, viden, zastavljen, dodan, omogočen, obdelan, poudarjen, dopolnjen, izločen, realiziran, osredotočen, pregledan</i>	<i>navdušen, ranjen, presenečen, ukraden, narisano, naperjen, poražen, posiljen, odrežan, obarvan, prepleten, dvignjen, najavljen, razbit, spočet</i>
korpusnospecifični primeri	<i>optimiziran, dimenzioniran, odčitano, izpodbit, reorganiziran, kategoriziran, podcenjen, operacionaliziran, poiskan, oskrbovan, zmodeliran, pozicioniran, razdelan, popolnjen, upravljan</i>	<i>opustel, preklan, kostumiran, otrpel, zaljubljen, izžreban, upadel, razprodan, opevan, razkačen, očitano, pridušen, negovan, deponiran, izmozgan</i>

4 Sklep

Opravljen analiza – primerjalno med obema korpusoma in primerjalno med strukturami – je pokazala, da se trpniške zložene glagolske oblike pogosteje pojavljajo v akademskih besedilih, vendar so razlike v pogostosti bolj zamejene, kot bi morda pričakovali. Trpniške strukture z deležnikom so relativno pogoste tudi v splošnem jeziku, kjer so v kolokacijskem smislu celo znatno pestrejšje – vendar za nejezikoslovnega uporabnika morda manj opazne. Rezultati nakazujejo, da je za kvaliteten slovnični opis trpnika v prihodnje potreben premik od obravnave slednjega kot kategorije, o kateri je mogoče govoriti enorodno in posplošeno, najprej k podrobnejšemu (leksikogramatičnemu) opisu na ravni značilnosti posameznih trpniških oblik skupaj z njihovimi tipičnimi zapolnitvami, nato pa – in to dodajamo, ker v našo analizo ni bilo vključeno – prek dopolnitve s podatki o rabi trpnika s se še k celotnejši žanrski analizi. Ta namreč v jezikoslovnem delu zajema še dva dela (Bhatia 1993: 26–34), tj. tekstualizacijo in interpretacijo umeščenosti v strukturo besedilnega žanra.

Specializirani korpus Kas z več kot milijardo besed omogoča primerjavo besedilnega gradiva, kakršna v preteklosti ni bila mogoča. V prispevku smo naredili prvi korak k drugačni opredelitvi (slovničnega) opisa akademskega diskurza v delu, ki zadeva rabo trpnika z deležnikom. Tak opis, torej opis z nakazanim in dalje nadgrajenim žanrskim izhodiščem, bi bil izjemno dobrodošel tudi za nejezikoslovce, npr.

študente različnih študijskih smeri, ki šele usvajajo značilnosti strokovno-znanstvenega pisanja v slovenščini, predvsem pa bi dokončno odpravil z za marsikoga⁸ še vedno referenčno oceno, da trpnika »ni dobro preveč uporabljati«.

Zahvala

Raziskava, opisana v prispevku, je bila opravljena v okviru temeljnega raziskovalnega projekta J6-6842, ki ga v letih 2014–2017 financira ARRS.

Literatura

- BALAŽIČ BULC, Tatjana, GORJANC, Vojko, 2015: The position of connectors in Slovene and Croatian student academic writing: a corpus-base approach. Sonja Starc, Carys Jones, Arianna Maiorani (ur.): *Meaning making in text: multimodal and multilingual functional perspectives*. New York: Palgrave Macmillan. 51–71.
- BHATIA, K. Vijay, 1993: *Analysing genre: Language use in professional settings*. London, New York: Longman.
- ERJAVEC, Tomaž, 2013: Korpusi in konkordančniki na strežniku nl.ijs.si. *Slovenščina 2.0* 1/1. 24–49.
- ERJAVEC, Tomaž idr., 2008: *Specifikacije za leksikon besednih oblik: SSJ kazalnik 3*. Kamnik. <http://projekt.slovenscina.eu>
- ERJAVEC, Tomaž idr., 2016: Slovenska akademska besedila: prototipni korpus in načrt analiz. Tomaž Erjavec, Darja Fišer (ur.): *Zbornik konference Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete v Ljubljani. 58–64.
- ERJAVEC, Tomaž, LOGAR, Nataša, 2012: Referenčni korpusi slovenskega jezika (cc)Gigafida in (cc)KRES. Tomaž Erjavec, Jerneja Žganec Gros (ur.): *Zbornik Osme konference Jezikovne tehnologije*. Ljubljana: Institut »Jožef Stefan«. 57–62.
- GORJANC, Vojko, 1998: Konektorji v slovničnem opisu znanstvenega besedila. *Slavistična revija* 46/4. 367–388.
- HUMAR, Marjeta (ur.), 2004: *Terminologija v času globalizacije: zbornik prispevkov*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- KALIN GOLOB, Monika, 2002: Strokovno pisanje in osebni stil. *Podjetje in delo* 28/67. 1051–1057.
- KALIN GOLOB, Monika, 2003: *Jezikovne reže 2*. Ljubljana: GV Revije.
- KRŽIŠNIK KOLŠEK, Erika, 1986: Revijalni tip poljudnoznanstvenega besedila. Ada Vidovič Muha (ur.): *Slovenski jezik v znanosti 1: zbornik prispevkov*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete. 59–70.
- LESKOVEC, Mojca, 2016: Jezikoslovni pogledi na trpnik v zgodovini slovenskega jezika. *Jezik in slovstvo* 61/1. 3–13.
- LJUBEŠIČ, Nikola, ERJAVEC, Tomaž, 2016 (v tisku): Corpus vs. Lexicon Supervision in Morphosyntactic Tagging: The Case of Slovene. *Language Resources and Evaluation Conference (LREC 2016)*. Portorož.
- LOGAR BERGINC, Nataša idr., 2012: *Korpusi slovenskega jezika Gigafida, KRES, ccGigafida in ccKRES: gradnja, vsebina, uporaba*. Ljubljana: Trojina, zavod za uporabno slovenistiko, Fakulteta za družbene vede.
- MIKOLIČ, Vesna, 2005: Izrazi moči argumenta v znanstvenih besedilih. Marko Jesenšek (ur.): *Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Slavistično društvo Maribor. 278–291.
- OJSTERŠEK, Milan idr., 2014: Vzpostavitev repozitorijev slovenskih univerz in nacionalnega portala odprte znanosti. *Knjižnica* 58/3. 15–39.
- PISANSKI PETERLIN, Agnes, 2005: Text-organising metatext in research articles: An English-Slovene contrastive analysis. *English for Specific Purposes* 24. 307–319.

⁸ Prim. o tem Kalin Golob 2003: 32–37.

- PISANSKI PETERLIN, Agnes, 2006: Academic writing: Differences in rhetorical conventions and successful intercultural communication. Lucija Čok (ur.): *Bližina drugosti*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales. 137–146.
- PISANSKI PETERLIN, Agnes, 2011: *Metabesedilo med dvema kulturama*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- RYCHLÝ, Pavel, 2007: Manatee/Bonito – A Modular Corpus Manager. *Proceedings of the Workshop on Recent Advances in Slavonic Natural Language Processing*. Brno: Masaryk University. 65–70.
- STARC, Sonja, 2012: K znanstvenemu besedilu in znanstvenemu jeziku: ob analizi vzorca naslovov, izvlečkov in uvodov. Sonja Starc (ur.): *Akademski jeziki v času globalizacije*. Koper: Univerza na Primorskem. 152–165.
- SWALES, John M., 2000: *Genre analysis: English in academic and research settings*. Cambridge: Cambridge University Press.
- TOPORIŠIČ, Jože, 2004: *Slovenska slovnica*. Maribor: Obzorja.
- VINTAR, Špela, 2008: *Terminologija: terminološka veda in računalniško podprta terminografija*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- VOGEL, Jerca, 2007: »Nestrokovnost« v jeziku poljudnoznanstvenih besedil (pragmatično-funkcijski vidik). Irena Orel (ur.): *Razvoj slovenskega strokovnega jezika. Obdobja 24*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 125–142.
- ŽAGAR KARER, Mojca, 2011: *Terminologija med slovarjem in besedilom: analiza elektrotehniške terminologije*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.